

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኢንስቲትዩት

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ

አዲት ሪፖርት

ሚያዝያ 2016 ዓ.ም

አዲስ አበባ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኢንስቲትዩት

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኢንስቲትዩት የተመደበለትን የመደበኛ በጀት በፋይናንስ አዋጁ፣ ደንቡ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፣ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሃብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኢንስቲትዩት ሥራ አመራር ሲሆን፣ የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው፡፡

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ዓለም አቀፍ የአዲት ደረጃዎችን መሠረት በማድረግና የዋና አዲተርን የአዲት ሥልት በመከተል ነው፡፡ እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ ማረጋገጫ/የአዲት አስተያየት/ ለመስጠት ያስችለናል፡፡

አዲቱ የተከናወነው የዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው፡፡

የሚከተሉት የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኢንስቲትዩት የተዘጋጁ የሂሳብ መግለጫዎች፡-

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፤
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፤

ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል፡፡

የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኢንስቲትዩት የ2015 የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡

የወጪ ሂሳብ፤

1. የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 193/2003 የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኤጀንሲን ለማቋቋም የወጣ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ክፍል 2 ተራ ቁጥር 9/6 ምክር ቤቱ ለብሔራዊ የቴክኒክ ኮሚቴ አባላት የሚከፈለውን አበልና ኤጀንሲው ለሚሰጣቸው አገልግሎቶች የሚጠየቁ የክፍያ ተመኖችን ለመንግስት አቅርቦ ያፀድቃል ይላል። ይሁን እንጂ ኢንስቲትዩቱ ለደረጃ ዝግጅት ቴክኒክ ኮሚቴ የጸደቀ የክፍያ ተመን ሳይኖር ብር 115,300.00 ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ ታውቋል።

ከላይ በተራ ቁጥር 1 ከተገለፀው በስተቀር በእኛ አስተያየት የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኢንስቲትዩት ከሐምሌ 1 ቀን 2014 ዓ.ም እስከ ሰኔ 30 ቀን 2015 ዓ.ም ድረስ ያሉት የሂሳብ ሪፖርቶች የተሰበሰበውን ገቢ የተፈጸመውን ወጪና የበጀት አጠቃቀሙን በአጥጋቢ ሁኔታ ያሳያሉ።

ምንም እንኳ ከላይ የተሰጠውን የአዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም፤ ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፤ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል።

I. ትኩረት ሊሰጥባቸው የሚገባ ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

የወጪ ሂሳብ፤

የፌዴራል መንግሥት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ዓ.ም. በክፍል ሁለት መስሪያ ቤቶች በበጀት አደረጃጀት ሥርዓት መሠረት የተፈቀደላቸው በጀትና የወጣውን ወጪ በሚያሳይ መልኩ ተለይቶ በተሰጠ የበጀት መለያ መደብ ተጠቅመው የሂሳብ እንቅስቃሴያቸውን መመዝገብ እንዳለባቸው ይገልጻል ይሁን እንጂ በመመሪያው መሰረት መሰራቱን ለማጣራት አዲት ሲደረግ፤ በድምሩ ብር 76,362.00 በተገቢው የሂሳብ መደብ ያልተመዘገበ ወጪ መገኘቱ ተረጋግጧል።

በጀት፤

በፌዴራል መንግሥት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12(1) ማንኛውም የመንግሥት መመሪያ ቤት ለበጀት አመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛም ሆነ የካፒታል በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት ይገልጻል፡፡ በዚህ መሰረት ለኢንስቲትዩቱ በ2015 በጀት ዓመት የተፈቀደው የወጪ በጀት አጠቃቀም ሥራ ላይ ከዋለው ጋር ሲነጻጸር ከ10% በላይ፤

➤ ከመደበኛ በጀት ብር 365,885.18፡

➤ ከካፒታል በጀት ብር 8,570,500.00፡

በድምሩ ብር 8,936,385.18 ሥራ ላይ ያልዋለ በጀት መገኘቱ ታውቋል፡፡

II. ሀጋዊነትን ያልተከተሉ ጉዳዮች (Compliance Matters)፤

የወጪ ሂሳብ፤

1. የፌዴራል መንግሥት የግዥ አፈጻጸም መመሪያ 2002 ዓ.ም አንቀጽ 24/1፤ አንቀጽ 24.3 ፊደል ሀ እና ለ፤ አንቀጽ 24.12 እና የግዥ አፈጻጸም መመሪያ አንቀጽ 25 ንዑስ አንቀጽ 6 ከፊደል "ሀ እስከ ሰ" እንደ ቅደም ተከተላቸው፤ መሰረት ከገበያ በለቀማ የሚፈጸመው ግዥ ለአገልግሎት የሚፈለግ ፤ እና ከመደበኛ አቅራቢዎች የማይገኝ ጥቃቅን ግዥዎች የገንዘብ ጣሪያን (Threshold) በ2014 ዓ.ም በገንዘብ ሚኒስቴር ማሻሻያ እንደሚከተለው ተደርጓል በአንድ ጊዜ እስከ 10,000 ብር እና በበጀት ዓመቱ እስከ 150,000 ጣሪያ ጠብቆ ግዥ መፈጸም ይቻላል፡፡ ነገር ግን መ/ቤቱ በበጀት ዓመቱ ከጣሪያ በላይ በድምሩ ብር 269,186.09 ግዥ ፈፅሞ ተገኝቷል፡፡ በመሆኑም በልዩነት ብር 119,186.09 ከመመሪያ ውጪ መጠቀሙን በኦዲት ወቅት ለማወቅ ተችሏል፡፡
2. የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሲቪል ሰርቪስ ኮሚሽን የመንግስት ሰራተኞች የቀን ውሎ አበል አፈፃፀም መመሪያ ቁጥር 3/2012 አንቀጽ 9 ቁጥር 1 ባወጣው የመንግስት ሰራተኞች ያህገር ውስጥ የቀን ውሎ አበል ክፍያ አፈፃፀም መመሪያ መሰረት መሆን እዳለበት ይደነግጋል፡፡ ይሁን እንጂ ኢትዮጵያ ደረጃዎች ኢንስትትዩት ለተለያዩ ሰራተኞች እሁድና ቅዳሜ የዕረፍት ቀናት ጨምሮ የሰሩበት የትርፍ ሰዓት ክፍያን ወደ ውሎ አበል በመቀየር በድምሩ ብር 32,743.20 የተከፈለ መሆኑን በኦዲት ወቅት ማረጋገጥ ተችሏል፡፡
3. የፌዴራል መንግስት የፋይናንስ ኃላፊነት መመሪያ ቁጥር 6/2003 ክፍል ሁለት የፋይናንስ ኃላፊነት የመንግስት መ/ቤቶች የበላይ ኃላፊዎች ቁጥር 6(ለ) የፋይናንስ

አስተዳደር አዋጅ እንዲሁም አዋጁን ለማስፈፀም በወጣው የፋይናንስ አስተዳደር ደንብ ላይ በመመርኮዝ የወጡት መመሪያዎች በመ/ቤት ውስጥ በተሟላና ተገቢ በሆነ መንገድ ሥራ ላይ መዋላቸውን በማረጋገጥ ረገድ ላይ ተጠያቂነት እንዳለባቸው ይገልጻል። በዚህ መሰረት የወጪውን ትክክለኝነት ለማጣራት በናሙና አዲት ሲደረግ፡-

በእንግድነት ተጋብዘው የተለያዩ ተግባራት ለማከናወን ወደ ኢንስቲትዩቱ የሚመጡ ተጋባዥ እንግዶች ከየት እንደመጡ፤ ከመጡበት ተቋም ይዘውት የመጡት ዝርዝር ማስረጃና እነማን እንደሆኑ የመጡበት ዓላማ ወይም የሚሰጡት አገልግሎት፤ የትምህርት ዝግጅታቸው፤ ልምዳቸውና ተመሳሳይ ማስረጃዎች ባልቀረቡበት ሁኔታ ለመስተንግደ ክፍያዎች ብር 414,940.23 የተፈፀመ መሆኑን በአዲት ወቅት ለማረጋገጥ ተችሏል።

4. የገቢ ግብር አዋጅን ለማሻሻል የወጣ አዋጅ ቁጥር 608/2008 አንቀፅ 91ሀ2 ማንኛውም በሽያጭ መመዝገቢያ መሳሪያ የመጠቀም ግዴታ ያለበት ሰው በሚለው ስር «የሽያጭ መሳሪያው በጥገና ላይ ባለበት ጊዜ ካልሆነ በስተቀር በሽያጭ መመዝገቢያ መሳሪያ ከታተመ ደረሰኝ ውጪ በሌላ ማንኛውም ዓይነት ደረሰኝ ወይም ያለደረሰኝ ግብይት ካከናወነ ብር 50,000.00 እንደሚቀጣ» በግልጽ ያስቀመጠ ቢሆንም በናሙና አዲት ከተደረገው የወጪ ሂሳብ ኢንስቲትዩቱ በተለያዩ ቀን እና በባንክ ኢንቮይስ ቁጥር የግዥ ክፍያ በሚፈፀምበት ወቅት በሽያጭ መመዝገቢያ መሳሪያ የታተመ ደረሰኝ (Fiscal Receipt) ሳይቀርብ በማኑዋል/እጅ በእጅ ሽያጭ/ደረሰኝ ብር 2,102,999.00 ክፍያ ተፈፅሞ የተገኘ መሆኑ በአዲቱ ወቅት ተረጋግጧል።

5. የፌዴራል መንግሥት ገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ 1 እና ሁለት የመደበኛና ካፒታል የስራ ማስኬጃ ወጭዎች ሲፈጸም ወጪው ለሚደረግበት ተግባር በበጀት ዓመቱ የተያዘ ወይም ወጪውን ለመሸፈን ቀሪ በጀት መኖሩን እና ወጪው በመስሪያ ቤቱ ዕቅድ ውስጥ የተያዘና በጥሬ ገንዘብ ፍላጎት ላይ የተካተተ መሆኑ ሳይረጋገጥ ወጪ መፈጸም እንደማይገባ ይገልጻል።ሆኖም ኢንስቲትዩቱ በ2013 በጀት ዓመት ለስልጠና አካዳሚ ለተገነባው ህንፃ ህንፃውን ከገነባው ድርጅት የቢሮ ዕቃዎች እንዲያቀርብ በጨረታ ከChina Communication construction CO.LTD በብር 36,545,754.49 እንዲቀርብ በተጨማሪ ስምምነት የተደረገ መሆኑን ተገልጾ የብር 31,787,792.70 ዕቃ በ2013 በጀት ዓመት ገቢ ለመሆኑ ሲረጋገጥ ቀሪው በቀን 30/4/2015 በኢንቮይስ ቁጥር 8581 ብር 4,757,961.70 ለተከፈለው የሚያወጣ ዕቃ

በጥራት ችግር ምክንያት ገቢ ሳደረግ ቆይቶ በቀን 25/4/2015 ገቢ ለሆነ ክፍያው ያለ በጀት ዓመቱ ከ2015 በጀት ክፍያ የተፈፀመ መሆኑ በአዲት ተረጋግጧል።

6. የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሲቪል ስርቪስ ኮሚሽን የመንግስት ሰራተኞች የቀን ውሎ አበል አፈፃፀም መመሪያ ቁጥር 3/2012 አንቀፅ 9 ቁጥር 1 ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ከመደበኛ የሥራ ቦታ ውጭ ወደ ሌላ ሥራ ቦታ ለስራ ጉዳይ ከመላኩ በፊት የቀን ውሎ አበል መጠየቂያ ፤ መክፈያና መፍቀጃ ቅጾች ለጉዳዩ አግባብ ባለው ሠራተኛ ወይም የሥራ ኃላፊ እንዲሞሉ ይደረጋል። ይሁን እንጂ ለተለያዩ ሰራተኞች የውሎ አበል ክፍያ ሰፈጸም በመመሪያው መሰረት የውሎ አበል ቅፅ ሳይሞላ በድምሩ ብር 434,621.00 የተከፈለ መሆኑን በአዲት ወቅት ማረጋገጥ ተችሏል።

ሌሎች ጉዳዮች፤

ንብረት፤

የፌዴራል መንግሥት ተሽከርካሪዎች ስምሪት እና አጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 32/2004 መመሪያ መሰረት ቁጥጥር መደረጉ አዲት ሲደረግ፤

- ሰሌዳ ቁጥር ኢት.04-21329፤ ሊብሬው (የባለቤትነት ማረጋገጫ መታወቂያ/ Ownership Certificate) Serial No.129051 ያለው የሞተር ቁጥር (Motor Number) 4M40110UAE319 ሲሆን፤ በአካል በመኪናው ያለው ግን 4M40UAE319 መሆኑን፤
- ሰሌዳ ቁጥር ኢት.04-01723፤ በሊብሬው (በባለቤትነት ማረጋገጫ መታወቂያ/ Ownership Certificate) Serial No.E019758 የቻሲ ቁጥር (Chassis Number) በሊብሬ ያለው DOMW20TT00246 ሲሆን፤ በተሽከርካሪው አካል ያለው የቻሲ ቁጥሩ ግን DONV1ZOTJ00246 መሆኑን

ክትትል አዲት፤

ባለፉት በጀት ዓመታት የአዲት ግኝቶች ላይ በተሰጠው የአዲት አስተያየት መሰረት መ/ቤቱ እርምጃ የወሰደባቸው መሆኑ ሲጣራ፡-

- ከስራ ሰዓታቸው ውጪ የሰሩበት በሚል ከመመሪያ ውጪ ብር 64,765.18 የተፈፀመ ክፍያ ተመላሽ አለመደረጉን፤

- በመደበኛ የስራ ቦታ እና ሰዓት ለሰሩ ሰራተኞች አለአግባብ የተከፈለ የውሎ አበል በድምሩ ብር 15,498.00 ተመላሽ ያልተደረገ መሆኑ፤

ንብረት በተመለከተ

- ላፕቶፕኮምፒውተር ብዛት 09፣ ፎቶ ኮፒ ማሽን ብዛት 1፣ ዴስክቶፕ ኮምፒውተር ብዛት 09፣ ኮምፒውተር ብዛት 53፣ ፕሪንተር ብዛት 03 በተመላሽ ንብረት ስቶር ዉስጥ አገልግሎት አይሰጡም በሚል የተመለሱ እና ሳይወገዱ ለብዙ ዓመታት ተከማችተው የተቀመጡ መሆኑ፤

**የፌዴራል ዋናው አዲተር መሥሪያ ቤት
ሚያዝያ 2016 ዓ.ም**